

บทความวิจัย (ก.ค. - ธ.ค. 2562)

การบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

ดาร์ตัน กันเอี่ยม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, E-mail: d.kaniam@yahoo.com, โทร 0818506759,
นันทรัตน์ เจริญกุล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประจำและความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทำให้ทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นโลกไร้พรมแดน โรงเรียนประจำ (Boarding School) หรือที่เรียกว่า โรงเรียนกินนอนนั้น เป็นโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบและวิธีจัดการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือแตกต่างไปจากโรงเรียนไปมาทั่วไป คือ จัดให้นักเรียนพักอาศัยอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนเหล่านั้นนอกจากจะมีภารกิจในการจัดการศึกษาแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนในช่วงที่อยู่โรงเรียนด้วย ทั้งนี้โรงเรียนประจำจะมีปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาของตนโดยเฉพาะ ซึ่งนอกเหนือจากภารกิจในการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังคงต้องดำเนินการในการกล่อมเกลานักเรียนอันเกิดจากระบบการอยู่ร่วมกัน และต้องจัดการดูแลนักเรียนประจำตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น โรงเรียนประจำจึงมีภารกิจมากกว่าและแตกต่างไปจากโรงเรียนในลักษณะอื่น ประเด็นการบริหารงานของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุปรัชญา เป้าหมายและแนวทางจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนประจำ ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

Received: June 22, 2019, Revised May 1, 2019, Accepted May 7, 2019

MANAGEMENT FOR BOARDING SCHOOLS BASE ON THE CONCEPT OF THE 21ST CENTURY CITIZENSHIP

Darat Kaniam, Chulalongkorn University, E-mail: d.kaniam@yahoo.com, โทร 0818506759
Nantarat Charoenkul, Chulalongkorn University

Abstract

The purpose of this study was to investigate the framework of Boarding Schools Management base on the 21st century citizenship for developing to the strategic. Qualitative research was used in this study and content analysis was used by review literature and collected the the important data and 7 experts selected by a purposive sampling method were interviewed by using the semi structure interview and the data was prescribed and then analyzed. The results found that the experts agreed with the framework of Management of Boarding School Base on the 21st century citizenship. The first priority that the experts paid attention was on the aspect for boarding schools management compose of academic

management and boarding management. The 21st century citizenship compose of 3 dimensions are civic literacy, global literacy and digital literacy. According to the opinions of expert interviews summarized that The boarding school students not only were developed especially in science and academic but also were developed in the real life. However, it should have been helping matters for living in the 21st century environment.

Keywords: Management for boarding schools, the 21st century citizenship

คำขอขอบคุณ: งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประจำและความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ส่งผลกระทบทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทำให้ทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นโลกไร้พรมแดน โรงเรียนประจำ (Boarding School) หรือที่เรียกว่า โรงเรียนกึ่งนอนนั้น เป็นโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือแตกต่างไปจากโรงเรียนไปมาทั่วไป คือ จัดให้นักเรียนพักอาศัยอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนเหล่านี้นอกจากจะมีการจัดการศึกษาแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนในช่วงที่อยู่โรงเรียนด้วย ทั้งนี้โรงเรียนประจำจะมีปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาของตนโดยเฉพาะ ซึ่งนอกเหนือจากภารกิจในการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังคงต้องดำเนินการในการกล่อมเกลานักเรียนอันเกิดจากระบบการอยู่ร่วมกัน และต้องจัดการดูแลนักเรียนประจำตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น โรงเรียนประจำจึงมีภารกิจมากกว่าและแตกต่างไปจากโรงเรียนในลักษณะอื่น ประเด็นการบริหารงานของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุปรัชญา เป้าหมายและแนวทางจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา และจากข้อมูลสถิติและผลสำรวจที่สมาคมโรงเรียนประจำ (The Association of Boarding Schools – TABS) ร่วมกับโรงเรียนเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา และ บริษัท Commissioned Art & Science Group ซึ่งเป็นบริษัทวิจัยและที่ปรึกษาการตลาดในบัลติมอร์ ได้ทำการศึกษาและประเมินผลโรงเรียนประจำอย่างละเอียด การศึกษาในหัวข้อนี้ มีการสัมภาษณ์นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนประจำถึงสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้ การใช้ชีวิตในโรงเรียน การสัมภาษณ์ศิษย์เก่าของโรงเรียนประจำหลากหลายรุ่นที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในชีวิต หลังจากการเข้าเรียนในโรงเรียนประจำ พร้อมกับสะท้อนให้เห็นว่าบทเรียนและประโยชน์ที่ได้จากโรงเรียนประจำนั้นสามารถช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์และสร้างความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ (<http://consult.eduzones.com/inter/116808>) ดังต่อไปนี้(1) เมื่อเทียบกับโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาลแล้ว ร้อยละ 91 ของนักเรียนโรงเรียนประจำ พบว่าโรงเรียนประจำมีระบบการศึกษาด้านวิชาการที่ท้าทายกว่า จากการสัมภาษณ์ศิษย์เก่าของโรงเรียนประจำหลากหลายรุ่นได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของชีวิตในระยะยาวหลังจากการเข้าเรียน ในโรงเรียนประจำ พร้อมกับสะท้อนให้เห็นว่าบทเรียนและประโยชน์ที่พวกเขาได้จากโรงเรียนประจำนั้นสามารถช่วยขัดเกลาระบบการประสบการณ์และสร้างความสำเร็จในหน้าที่การงานให้กับพวกเขาได้ (2) นักเรียนโรงเรียนประจำ ใช้เวลาในการทำบ้าน 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับเด็กวัยรุ่นและผู้ปกครองส่วนใหญ่แล้ว คุณภาพด้านวิชาการขั้นสูงจะดึงดูดให้พวกเขาเข้าเรียนโรงเรียนประจำ เด็กนักเรียนราวร้อยละ 60 ลงทะเบียนเรียนในสถาบันเหล่านี้เพราะพวกเขาเชื่อว่าจะได้รับการศึกษาที่ดีกว่า ผลสำรวจจะบ่งชี้ชัดเจนว่าเด็กนักเรียนประจำมีความกระตือรือร้นอย่างมากต่อความรู้ที่พวกเขาได้รับในห้องเรียน นักเรียนในโรงเรียนประจำใช้เวลาทำการบ้าน 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะที่นักเรียนโรงเรียนไปกลับเอกชนใช้เวลา 9 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนในโรงเรียนรัฐใช้เวลา 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (3) นักเรียนโรงเรียนประจำ พบว่ามี แรงกระตุ้นในการเรียนจากเพื่อนใน

โรงเรียนนอกเหนือจากการเรียนอย่างจริงจังและทุ่มเทเวลาไปกับการศึกษามากกว่าแล้ว นักเรียนโรงเรียนประจำยังมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนอกหลักสูตรมากกว่านักเรียนทั่วไปอีกด้วย ร้อยละ 75 ของเด็กนักเรียนโรงเรียนประจำอยู่ในสภาพแวดล้อมและกลุ่มเพื่อนที่เปี่ยมด้วยแรงบันดาลใจ เมื่อเทียบกับร้อยละ 71 ของเด็กนักเรียนโรงเรียนไปกลับเอกชน และร้อยละ 49 ของเด็กนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล (4) โรงเรียนประจำได้มอบโอกาสในการเป็นผู้นำแก่นักเรียน ผลการสำรวจระบุว่า โรงเรียนประจำมีบทบาทโดยตรงและมีอิทธิพลในการขัดเกลาตัวตนและจริยธรรมของนักเรียน ส่งเสริมให้เกิดอุปนิสัยที่ดีท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปี่ยมด้วยแรงบันดาลใจ โรงเรียนประจำให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลิกภาพและการเติบโตของนักเรียนเช่นเดียวกับความสำเร็จด้านการศึกษา ร้อยละ 77 ของเด็กนักเรียนประจำเชื่อว่า โรงเรียนของพวกเขาเปิดโอกาสในการเป็นผู้นำ เทียบกับร้อยละ 60 ของนักเรียนโรงเรียนไปกลับของเอกชนและร้อยละ 52 ของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล (5) นักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการที่ดีมากสำหรับการเรียน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ด้วยการเรียนรู้ทั้งการใช้ชีวิตและการศึกษาอย่างมีอิสระและเชื่อมั่นในตนเอง เด็กนักเรียนประจำพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอย่างประสบความสำเร็จ ร้อยละ 87 ของเด็กนักเรียนประจำ มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการสำหรับมหาวิทยาลัย เทียบกับนักเรียนโรงเรียนไปกลับของเอกชนร้อยละ 71 และโรงเรียนรัฐร้อยละ 39 (6) นักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว ได้ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง สำหรับสายอาชีพระดับกลาง ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า เด็กนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประจำประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานรวดเร็วว่านักเรียนที่จบจากโรงเรียนไปกลับของเอกชนและรัฐบาลทั่วไป รวมถึงมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมมากกว่าด้วย ในช่วงกลางของชีวิตการทำงาน อดีตเด็กนักเรียนประจำร้อยละ 44 ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงเทียบกับอดีตเด็กนักเรียนโรงเรียนไปกลับของเอกชนร้อยละ 33 และโรงเรียนรัฐร้อยละ 27 และจากการศึกษาข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยยังพบว่า จากการจัดอันดับ 400 โรงเรียนมัธยมศึกษา (ม. 6) ที่เก่งที่สุดในประเทศไทย โรงเรียนที่อยู่ในการจัดอันดับคะแนน O-NET สูงสุด 400 อันดับแรกของประเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยรวม 5 วิชา ภาษาไทย สังคม อังกฤษ คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2559 (เข้าสอบก.พ.ปี 60) พบว่าหนึ่งร้อยอันดับแรกของการจัดอันดับดังกล่าว เป็นนักเรียนจากโรงเรียนประจำเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และโรงเรียนดาวทองวิทยาลัย (ยูนิแกงค์, 2560 : ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาเป็นกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประจำให้สูงขึ้น ให้คงความเป็นรูปแบบของโรงเรียนที่มีความพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านวิชาการ สามารถเป็นต้นแบบ ของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เตรียมพลเมืองที่มีศักยภาพให้กับสังคมในอนาคต สอดคล้องกับหลักการของยูเนสโกด้านการศึกษสำหรับการพัฒนาภาคหลังปี 2015 (UNESCO Principles on Education for Development Beyond, 2015) ที่กล่าวว่าเยาวชนต้องการและมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาที่ดี ที่มีคุณภาพอยู่บนพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ คุณค่า และเจตคติที่พร้อมรับและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลก สามารถเผชิญกับความท้าทายของศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมให้เกิดอนาคตที่สงบสุข มีความเป็นธรรม มีส่วนร่วมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประจำและความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดพลเมืองในศตวรรษที่ 21 โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนประจำ จำนวน 19 โรงเรียน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนประจำเต็มรูปแบบ

ไม่มีนักเรียนไปกลับ ได้แก่ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย, โรงเรียนภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, โรงเรียนดาวทองวิทยาลัย, โรงเรียนเตรียมทหาร, กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย 12 โรงเรียน, โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา, โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ลพบุรี, และโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

2. ระเบียบวิธีวิจัย ทำการศึกษาวิจัยด้วยวิธีเชิงคุณภาพ โดยเริ่มจากการศึกษาด้วยวิธีเชิงคุณภาพ เพื่อระบุตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับใช้เป็นกรอบในการศึกษาโดยการ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเชิงทฤษฎีและบริบททางการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาเอกสารด้านการจัดการศึกษา และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ : ใช้แบบวิเคราะห์เอกสารที่ได้จัดทำขึ้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของเอกสาร ปีที่ทำ หน่วยงานหรือสำนักพิมพ์ ชื่อผู้เขียน และสาระสำคัญของเอกสาร

แหล่งข้อมูล : (1) เอกสารในรูปแบบหนังสือ รายงาน บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ (2) ฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ด้านการศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และภารกิจงานบริหารโรงเรียนประจำ โดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มาทำการวิเคราะห์ จัดระบบข้อมูล และสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย (1) ขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนประจำ (2) แนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

3.3 การตรวจสอบความสอดคล้อง เหมาะสมของกรอบแนวคิด โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ทำการประเมินความสอดคล้อง เหมาะสมของกรอบแนวคิดใช้แบบประเมินความสอดคล้อง เหมาะสมของประเด็นด้านความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และประเด็นภารกิจการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการวัดค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยแต่ละองค์ประกอบย่อย สำหรับข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม ในตอนที่ 2 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสาระสำคัญ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาพิจารณาและปรับปรุงกรอบแนวคิดในประเด็นการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 สำหรับใช้เป็นกรอบในการจัดทำเครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในขั้นตอนต่อไป

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จากการทบทวนวรรณกรรม แล้วนำมาสังเคราะห์ พบว่าโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนประจำในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ในมาตรา 39 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป และจากการสังเคราะห์ภารกิจโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนประจำ กล่าวได้ว่าโรงเรียนประจำทั้ง 18 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่ายตรงตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่ (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านงบประมาณ (3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ (4) ด้านการบริหารทั่วไปยกเว้นโรงเรียนเตรียมทหาร ที่มีโครงสร้างการบริหารกำหนดโดย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม (โรงเรียนเตรียมทหาร : 2560)

ทั้งนี้โรงเรียนประจำส่วนใหญ่ได้ระบุการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายไว้ในโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน หากแต่การชี้แจงรายละเอียดขอบข่ายงานในแต่ละฝ่ายอาจมีข้อมูลมากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริหารจัดการและนโยบายของ

แต่ละโรงเรียนว่าเน้นแบบใด นอกจากนี้บางโรงเรียนอาจจะระบุขอบข่ายของแต่ละฝ่ายงานบริหารไม่ตรงกับขอบข่ายงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแต่อาจจะระบุขอบข่ายงานบางอย่างไว้ในโครงสร้างด้านอื่นแทน จากการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนข้างต้นพบว่าโรงเรียนประจำบางโรงเรียนได้มีการแยกการบริหารเฉพาะขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการของโรงเรียนนั้นๆ ซึ่งเป็นระบบนักเรียนพักประจำที่โรงเรียนเต็มรูปแบบ ไม่มีการเดินทางไปกลับ โดยมีชื่อเรียกฝ่ายดูแลนักเรียนประจำแตกต่างกันไปตามจุดเน้นหรือบริบทของแต่ละโรงเรียน เช่น กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ โรงเรียนภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จะมีชื่อเรียกว่า “ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนประจำ” โรงเรียนดาวทองวิทยาลัย เรียกว่า “ฝ่ายยุทธการและการฝึก” ในขณะที่โรงเรียนนวมิยวชิรวิทยาลัย จะเรียกว่า “ฝ่ายกำกับคณะ” และโรงเรียนเตรียมทหารแยกการบริหารทุกฝ่ายแบ่งเป็นหน่วยย่อย 10 หน่วย มีการกิจเกี่ยวกับการบริหารงานด้านโรงเรียนประจำทั้งหมด มีแนวทางหลักสูตรและลักษณะการบริหารที่ไม่เหมือนโรงเรียนทั่วไป หน่วยย่อยหลักที่ดูแลนักเรียนประจำโดยตรงจะเรียกว่า “กรมนักเรียน” (โรงเรียนเตรียมทหาร: 2560) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำชื่อฝ่ายกิจกรรมนักเรียนประจำ ซึ่งใช้เรียกในการบริหารงานของโรงเรียนประจำ จำนวน 16 โรงเรียนดังกล่าว มาสังเคราะห์ภารกิจได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารโรงเรียนประจำ (ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน)

การบริหารงานโรงเรียนประจำ (ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน)	รายชื่อโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน			
	ร.ร. ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์	ร.ร. วัฒนาวิทยาลัย	เครือสิมเด็จพระศรีนครินทร์(2)	วิทยาลัยวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
1. งานสำนักงานกิจการนักเรียน	/	/	/	/
2. งานส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม		/	/	/
3. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			/	/
4. งานส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน ความประพฤติ การปกครองนักเรียน	/		/	/
5. งานติดตามพฤติกรรมนักเรียน		/	/	/
6. งานส่งเสริมประชาธิปไตยและสภานักเรียน			/	/
7. งานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดและโรคเอดส์			/	/
8. งานกิจกรรม To Be Number One			/	
9. งานเครือข่ายผู้ปกครอง	/		/	
10. งานกิจกรรมวันสำคัญ			/	
11. งานหอพักนักเรียน	/	/	/	/
12. งานระดับชั้น			/	/
13. งานเวรประจำวัน/สัปดาห์			/	/
14. งานพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประจำ	/	/		/
15. งานส่งเสริมทักษะผู้นำ			/	
16. งานแนะแนวให้คำปรึกษา	/			

จากตารางสังเคราะห์โครงสร้างขอบข่ายการบริหารโรงเรียนประจำข้างต้น ฝ่ายกิจกรรมนักเรียนประจำ ควรประกอบด้วย 2 งานหลัก ได้แก่ (1) งานสำนักกิจการนักเรียน ได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมด้านต่างๆ ของนักเรียนประจำ และการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประจำ (2) การบริหารหอพักนักเรียนประจำ

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองในศตวรรษที่ 21

UNESCO (2015) ได้พยายามผลักดันแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลก (Global Citizenship Education) โดยพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ (1) ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของของชุมชนและมนุษยชาติ (2) การพึ่งพาอาศัยกันในการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (3) ความเชื่อมโยงกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

ขณะที่ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2548) ได้กล่าวถึงลักษณะพลเมืองที่เหมาะสมกับสังคมในศตวรรษที่ 21 ว่าควรมีลักษณะ ได้แก่ (1) มีความสามารถที่จะมองปัญหาและแก้ปัญหาได้ในฐานะของคนในสังคมโลกาภิวัตน์ (2) มีความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีความรับผิดชอบหน้าที่และบทบาทของตนเอง (3) มีความสามารถที่จะเข้าใจ ยอมรับ และอดทนต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม (4) มีความสามารถที่คิดในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์และคิดอย่างเป็นระบบ (5) มีเจตนาที่มุ่งจะแก้ปัญหาความขัดแย้งใดๆ ด้วยสันติวิธี (6) มีเจตนาที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและอุปนิสัยการบริโภคให้เอื้อต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (7) มีความสามารถที่จะรับรู้และปกป้องสิทธิมนุษยชาติ สิทธิสตรีและสิทธิของชนกลุ่มน้อย (8) มีเจตนาที่มุ่งจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับชุมชน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

สอดคล้องกับแนวคิดพลเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 (Cogan and Derricott: 1998, Pitiyanuwat: 2007; Trilling and Fedel : 2009 and Barber: 2010) ที่กล่าวว่าพลเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะดังนี้ (1) สามารถที่จะเห็นและเข้าใจปัญหาในฐานะของสมาชิกของสังคมโลก (2) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ สร้างสรรค์ และเป็นระบบ (4) เต็มใจที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี (5) เต็มใจที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตและบริโภคพิสัยเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม (6) มีจริยธรรมคุณธรรม (7) มีความรู้ทั่วไปเพื่อดำรงชีวิตและมีความรู้เฉพาะในการประกอบอาชีพ (8) มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (9) มีทักษะทางเทคโนโลยี สื่อ และสารสนเทศ และ (10) มีทักษะอาชีพและทักษะชีวิต

นอกจากนี้แนวคิดข้างต้นยังเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ที่กล่าวว่า พลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะดังนี้ (1) คนไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐาน (2) คนไทยใฝ่รู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (3) คนไทยใฝ่ดีและมีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึก และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย (4) คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะการคิด และปฏิบัติ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสารและข้อมูลจาก

3 dimensions of 21st Century Citizenship : 3 มิติด้านพลเมืองในศตวรรษที่ 21 Partnership for 21st Century, (2007)

1. ความรู้พื้นฐานด้านความเป็นพลเมือง (Civic Literacy) หมายถึง ความรู้ในบทบาทของพลเมือง ที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจ ความต้องการ หรือความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

(1) ความเข้าใจในกระบวนการของรัฐบาลและผลกระทบในระดับท้องถิ่นและระดับ โลกของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง

(2) รู้จักวิธีการใช้สิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับรัฐ และระดับชาติ

(3) สามารถให้ความรู้หรืออธิบายสิทธิพื้นฐานด้านพลเมืองได้

(4) มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในวิถีพลเมือง

2. ความรู้เกี่ยวกับพลเมืองโลก หมายถึง ความสามารถหรือสมรรถนะที่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในสังคมที่มีความหลากหลาย ต้องให้ความสำคัญ และตระหนักในปัญหาระดับโลก ได้แก่

(1) มีความเข้าใจในความแตกต่างชาติต่างวัฒนธรรม

(2) ความสามารถทางภาษาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

(3) มีทักษะในการสื่อสาร ความร่วมมือ ทักษะทางสังคม การข้ามวัฒนธรรม สำหรับความร่วมมือ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลายบริบท

(4) มีความรู้ในวิชาต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

(5) มีความรู้แบบสหวิทยาการ เช่น ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ การรู้หนังสือของผู้ประกอบการ ความรู้ด้านสุขภาพ

(6) ความสามารถในการพิจารณาโลก รับรู้โลกทัศน์ การสื่อสารทางความคิด ลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีวินัย และมีความชำนาญในสหวิทยาการ

3. ความรู้เกี่ยวกับพลเมืองดิจิทัล หมายถึง ความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อนำทางสู่โลกดิจิทัล มีความสามารถในการจัดการกับความเสี่ยงและใช้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นองค์รวมและคิดเชิงบวก ได้แก่

(1) เข้าใจและรู้จักวิธีใช้ออนไลน์อย่างปลอดภัย

(2) รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ

(3) มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมอย่างชาญฉลาด มีจริยธรรมมีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองในสังคมออนไลน์

ภาพที่ 1 “3 by 3 Model for 21st Century Citizenship”

(www.p21.org/storage/documents/Reimagining_Citizenship_for_21st_Century_webversion.pdf)

จากแนวคิดต่างๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ของนักวิชาการต่างๆ มาจัดทำตารางสังเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

ความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21	UNESCO (2015)	ศักดิ์ชัย (2548)	Cogan & Derricott :199 8 , Pitiyanuwat:2 007, Trilling & Fadel: 2009, Barber: 2010	สำนักกา น เลขาธิการ รสภา การศึกษ า (2554)	Partner ship for 21 st century skill, (2007)	ความถี่
Civic literacy						
1. มีความรู้ถึงถึงการเป็นเจ้าของของชุมชน	/				/	1
2. การพึ่งพาอาศัยกันในการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	/	/	/	/	/	4
3. มีความเชื่อมโยงกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ	/	/			/	2
4. เต็มใจที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี		/	/			2
5. เต็มใจที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตและบริโภคพิสัยเพื่อพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมในชุมชน		/	/			2
6. มีจริยธรรมคุณธรรม			/	/		2
7. มีความรับผิดชอบหน้าที่และบทบาทตนเอง		/	/		/	3
8. มีความสามารถที่คิดในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ และ คิดอย่างเป็นระบบ		/				1
9. มีคุณภาพและได้มาตรฐาน				/		1
10. ใฝ่รู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง			/	/		2
11. ใฝ่ดี มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึก และค่านิยมที่ พึงประสงค์เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มี วัฒนธรรมประชาธิปไตย				/		1
Global Citizenship						
12. มีความรู้ถึงถึงการเป็นเจ้าของมนุษยชาติ	/				/	2
13. มีความเชื่อมโยงกันในระดับชาติ และระดับโลก	/	/			/	3
14. เต็มใจที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตและบริโภคพิสัยเพื่อ พิทักษ์สิ่งแวดล้อมโลก		/	/		/	3
15. มีความสามารถที่จะรับรู้และปกป้องสิทธิ มนุษยชาติ สิทธิสตรีและสิทธิชนกลุ่มน้อย		/				1
16. มีเจตนาธรรม และสามารถเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองทั้งในระดับ ชุมชน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ		/		/		2
17. มีความเข้าใจในความแตกต่างชาติต่างวัฒนธรรม					/	1
Digital Citizenship						
18. การใช้ข้อมูล สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยี			/	/	/	3
19. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ มีจริยธรรม และความ รับผิดชอบในสังคมออนไลน์			/		/	2
20. รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มีทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยี					/	1

จากตารางสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยพบว่าลักษณะพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ที่น่าสนใจศึกษา ได้แก่

1. การพึ่งพาอาศัยกันในการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
2. มีความรับผิดชอบหน้าที่และบทบาทตนเอง
3. มีความเชื่อมโยงกันใน ระดับชาติ และระดับโลก
4. เต็มใจที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตและบริโภคพิสัยเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อมโลก
5. การใช้ข้อมูล สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม
6. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ มีจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประจำตามแนวคิดพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ คือ แนวคิดการบริหารโรงเรียนประจำ ใช้แนวคิดการบริหารโรงเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550 และนำข้อมูลการบริหารโรงเรียนประจำต่างๆ มาสังเคราะห์ ออกมาเป็นกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประจำ ในขณะที่แนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ UNESCO (2015) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลก (Global Citizenship Education) แนวคิดจาก ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2548) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะพลเมืองที่เหมาะสมกับสังคมในศตวรรษที่ 21 ว่าควรมีลักษณะ 8 ประการ ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดพลโลกในศตวรรษที่ 21 (Cogan and Derricott: 1998, Pitiyanuwat: 2007; Trilling and Fedel : 2009 and Barber: 2010) ที่กล่าวว่าพลเมืองโลกในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะ 10 ประการ นอกจากนี้แนวคิดข้างต้นยังเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ที่กล่าวว่า พลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะ 4 ประการ จากแนวคิดต่างๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ของนักวิชาการท่านต่างๆ มาจัดทำตารางสังเคราะห์ เป็นแนวคิดพลเมืองในศตวรรษที่ 21 นำมาผ่านขั้นตอนกระบวนการจัดทำกลยุทธ์ตามแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ของ รังสรรค์ มณีเล็ก (2549), พงษ์ธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ที่ควรจะดำเนินการในขั้นต่อไปและการสังเคราะห์แนวคิด สามารถนำเสนอตามภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

นักเรียนประจำนอกจากจะได้พัฒนาด้านวิชาการแล้วยังควรได้รับการฝึกให้มีความรอบรู้รอบด้านซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ทั้งด้านการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 การเป็นพลเมืองที่ดีที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก และที่สำคัญอย่างยิ่งคือควรมีทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อการใช้ชีวิตในโลกยุคดิจิทัล รวมถึงการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และก้าวเข้าสู่สังคมการทำงานในศตวรรษนี้ได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนประจำ
2. นำข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกแล้วเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาเป็นร่างกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนประจำต่อไป

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2542. กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ.

กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา.

นภาเดช บุญเชิดชู. 2544. การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษากับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.เตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2552. การบริหารและจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

ยูนิแกงค์. 2560. 400 โรงเรียนมัธยมศึกษา (ม.6) ที่เก่งที่สุดในประเทศไทย โรงเรียนที่อยู่ในการจัด อันดับคะแนน O-NET สูงสุด 400 อันดับแรกของประเทศ (ค่าเฉลี่ยรวม 5 วิชา ไทย สังคม อังกฤษ คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์) ของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2559 (สอบก.พ.ปี 60). <http://www.unigang.com/Article/42322>.

รังสรรค์ มณีเล็ก. 2549. การวางแผนกลยุทธ์และการจัดทำงบประมาณในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

โรงเรียนเตรียมทหาร. หลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ฉบับปรับปรุง 2560. โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการ ป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย. 2560.

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. 2548. รายงานการวิจัยเอกสารการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์องค์การคำศุภสภา.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. ม.ป.ป. คุณลักษณะของพลเมืองดีในศตวรรษที่ 21. เอกสารยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองและพลโลกในศตวรรษที่ 21. เข้าถึงได้จาก<http://www.kpi.ac.th>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561).

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

Apple Classrooms of Tomorrow – Today (Producer). 2008. Nov 15. Understanding of 21st century skills and outcomes. Retrieved from ali.apple.com/acot2/principles/

Kay, K. 2011. Seven steps to becoming a 21st century school or district. Retrieved Nov, 14, 2014, from George lucas educational foundation www.edutopia.org/blog/21st-century-leadership-overview-ken-kay.

- Lee, W.O. & Fouts, J. (eds.) (2005): Education and Social Citizenship: Teachers' Perceptions in USA, Australia, England, Russia and China. Hong Kong: Hong Kong University Press, 289pp.
- Partnership for 21st century skill. (2012). Framework for 21st century learning. Retrieved 20 June, 2012, from http://www.p21.org2index.php?option=com_content&task=view&id=254&Itemid=120.
<https://learningfirst.org/blog/21st-century-education-and-21st-century-citizenship>
www.p21.org/.../Reimagining_Citizenship_for_21st_Century_webversion...
- UK. Boarding School. The School Administrative System. [online] 2018 Available from: http://www.boardingschools.org.uk/boarding_school_admin_system.htm [2018, May 4]
- UNESCO. 2011. "A Guide to Education for Sustainable Development Coordination in Asia and the Pacific".
www.unescobkk.org/resources/elibrary/publications/article.
- UNESCO. 2012. "UNESCO principles on Education for Development beyond 2015."
www.unesco.org/new/.../UNESCOConceptNotePost2015_ENG.pdf.

